

مهدی اخوان ثالث (م. امید)
Mehdi Axavaan Saales (Mim. Ommid)
1928-1990

دگر ره مانده تنها با غمراش در پیش آینه
مگر، آن نازنین عیاروش لوطی؟
شکایت می کند زان عشق نافرجام دیرینه،
وزاو پنهان به خاطر می سپارد گفته اش طوطی؟
کدامین شهسوار باستان می تاخته چالاک
فکنده صید بر فتراک روی جادهی نمناک؟

هزاران سایه جنبد باغ را، چون باد برخیزد
گهی چونان گهی چونین.
که می داند چه می دیده ست آن غمگین؟
دگر دیری ست کز این منزل ناپاک کوچیده ست.
و طرف دامن از این خاک برچیده ست.
ولی من نیک می دانم،
چو نقش روز روشن بر جبین غیب می خوانم،
که او هر نقش می بسته ست، یا هر جلوه
می دیده ست،
نمی دیده ست چون خود پاک
روی جادهی نمناک.

روی جادهی نمناک

مهدی اخوان ثالث (م. امید)

برای صادق هدایت
زمزمه ایست با او و برای او
و کتیبهی شکسته بسته ای بر آستانهی یاد ارجمند او.

اگرچه حالیا دیری ست کان بی کاروان کولی
ازین دشت غبارآلود کوچیده ست،
و طرف دامن از این خاک دامنگیر برچیده ست؛
هنوز از خویش پرسم گاه:

آه
چه می دیده ست آن غمناک روی جادهی نمناک؟

زنی گم کرده بوئی آشنا و آزار دلخواهی؟
سگی ناگاه دیگر بار
وزیده بر تن اش گمگشته عهدی مهربان با او
چنانچون پار یا پیرار؟

سیه روزی خزیده در حصارى سرخ؟
اسیری از عبث بیزار و سیر از عمر
به تلخی باخته داروندار زندگی را در قماری
سرخ؟

و شاید هم درختی ریخته هر روز همچون سایه
در زیرش

هزاران قطره خون بر خاک روی جادهی نمناک؟

چه نجوا داشته با خویش؟
پیامی دیگر از تاریکخون دلمردهی سودازده،
کافکا؟

همه خشم و همه نفرین، همه درد و همه
دشنام؟

درد دیگری بر هوش جاوید قرون و حیرت
عصیانى اعصار

ابررند همه آفاق، مست راستین خیام؟
تفوی دیگری بر عهد و هنجار عرب، یا باز
تفی دیگر به ریش عرش و بر آیین این ایام؟
چه نقشی می زده ست آن خوب

به مهر و مردمی یا خشم یا نفرت؟
به شوق و شور یا حسرت؟

دگر بر خاک یا افلاک روی جادهی نمناک؟

Ru ye jaade ye nam-naak

Baraaye Saadeq e Hedaayat

Zemzeme i baa U va Baraaye U,

va katibe ye shekaste-baste i bar aastaane ye yaad e arjmand e U.

Agar-ce, haaliyaa, dir-i-st, k-aan bi-kaarevaan koli

Az in dasht e qobaar-aalud kucid ast

Va tarf e daaman az in xaak e daman-gir bar-cid ast

Hanuz az xish porsam, gaah:

Aah

Ce mi-did ast aan qam-naak, ru-ye jaade ye nam-naak?

□

Zan i gom-karde bu yi aashnaa, v-aazaar e del-xaah i?

Sag I, naagaah, digar-baar,

Vazide bar tan ash gomgashte ahd i mehrbaan baa U

Conaan-cun paar yaa piraar?

Siyah-ruz i xazide dar hesaar i sorx?

Asir i az abas bizaar o sir az omr?

Be talxi baaxte daar-o-nadaar e zendegi raa, dar qomaar i sorx?

Va shaayad ham deraxt I, rixte har ruz ham-cun saaye dar zir ash

Hezaar aan qatre xun bar xaak ru ye jaade ye nam-naak?

□

ce najvaa daashte baa xish?

Payaam i digar az taarik-xun del-morde ye soda-zade Kaafkaa?

Hame xashm o hame nefrin, hame dard o hame doshnaam?

Dorud e digar i bar hush e jaavid e qorun o heyrat e osyaani ye a'saar

Abar-rend e hame afaaq, mast e raastin Xayyaam?

Tofu ye digar i bar ahd o hanjaar e Arab, yaa baaz

Tof i digar be rish e arsh o bar aain e in ayyaam?

Ce naqsh i mi-zad ast aan xub

Be mehr o mardomi, yaa xashm yaa nefrat?

Be shur o shoq yaa hasrat?

Degar bar xaak, yaa aflaak, ru ye jaade ye nam-naak?

Degar rah maande tanhaa, baa qam ash dar pish e aaine
Magar aan naazanin ayyaar-vash luti?
Shekaayat mi-konad z-aan eshq e naa-farjaam e dirine,
V-az U penhaan be xaater mi-sepaarad gofte ash tuti?
Kodaamin shah-savaar e baastan mi-taaxte caalaak
Fekande seyde bar fetraak, ru-ye jaade ye nam-naak?

□

Hezaar aan saaye jonbad baaq raa - con baad bar-xizad
Gah i cunaan, gah i cunin.
Ke mi-daanad ce mi-did ast aan qamgin?
Degar dir ist k-az in manzel e naa-paak kucid ast.
Va taraf e daaman az in xaak bar-cid ast.
Vali man nik mi-daanam,
Co naqsh e ruz e roshan bar jabin e qeyb mi-xaanam,
Ke U har naqsh mi-bast ast, yaa har jelve mi-did ast,
Nemi-did ast con xod paak - ru ye jaade ye nam-naak.